
I přes nepokoje v Egyptě výzkumy badatelů Univerzity Karlovy pokračují

I přes nepokoje v Egyptě výzkumy badatelů Univerzity Karlovy pokračují

Na pyramidové pole v Abúsíru, ležící 20 km na jihozápad od Káhiry, se archeologický výzkum Českého egyptologického ústavu FF UK soustřeďuje již více než 50 let; nepřerušily ho ani letošní občanské nepokoje. Další expedice českých vědců, v rámci níž pokračovaly práce na výzkumu malého hřbitova čtyř mastab, proběhla během jarních měsíců.

Hřbitov nacházející se jižně od Raneferefova zádušního chrámu zahrnuje i hrobku označovanou jako AC29, která má rozměry 16,20 × 10,80 m a jejíž obložení bylo sestaveno z neobvykle velkých bloků kvalitního bílého vápence. Převážná část této mastaby však byla zničena vykradači hrobek a zloději kamene.

„Během výzkumu se proto nepodařilo nalézt jediný fragment reliéfní výzdoby. Přitom jednou z nejdůležitějších otázek, na něž měl výzkum přinést odpověď, byla identita majitele hrobky a jeho společenského zařazení, tj. informace, které se určitě v nedochované výzdobě vyskytovaly. Odpověď na tuto otázku ale daly tzv. stavební značky,“ říká zástupce ředitele Českého egyptologického ústavu Filozofické fakulty UK [doc. Mgr. Jaromír Krejčí, Ph.D.](#)

Několik z těchto graffiti psaných hieratickým písmem obsahovalo jméno Kakaibaef, tedy „Kakai je jeho moc“. „Kakai bylo osobní jméno panovníka Neferirkarea a lze předpokládat, že Kakaibaef se narodil v době vlády tohoto faraona (asi 2475–2465 př. Kr.),“ upozorňuje docent Krejčí. Kakaibaefův titul hatej-a, který můžeme volně přeložit jako „kníže“, svého nositele zařazuje mezi významné hodnostáře své doby. „Tituly, jež by lépe popisovaly jeho postavení v rámci tehdejší elity, zatím neznáme a jen další archeologický výzkum v sousedních archeologických objektech může přinést v tomto ohledu další informace.“ Zdá se pravděpodobné, že Kakaibaef, pokud byl majitelem hrobky AC29, do ní byl pohřben za vlády panovníka Niuserrea (asi 2455–2420 př. Kr.).

Badatelé označují superstrukturu hrobky za jednoduchou. Vstup do ní se nacházel ve východním průčelí hrobky a navazovala na něj prostá severo-j jižně orientovaná kaple ve tvaru písmene L. Přístup do podzemí hrobky zajišťovala vertikální šachta, směrem na jih se na ni úzkým průchodem napojovala pohřební komora, jež byla stejně jako šachta poškozena zloději kamene: sarkofág, který sloužil k uložení mumifikovaných ostatků zesnulého, byl téměř zničen a strop pohřební komory se nedochoval vůbec.

„V komoře byla nalezena jen nevelká část původní pohřební výbavy, například část dřevěné skříňky nebo měděný model libačního bazénku, typický pro pohřební výbavu společenské elity 5. a 6. dynastie, ve větším rozsahu se pak dochovala keramika,“ popisuje nálezy docent Krejčí.

K nejzajímavějším objevům této sezony podle egyptologů určitě patří pásy bílé barvy, objevené na hliněném výmazu dvora před vchodem do kaple a severovýchodně od něj. Kromě dvora sousední Nachtsareovy hrobky k těmto pruhům neexistují analogie. „Otázkou pro nás ale zůstává funkce těchto pásů: může jít o doklad technologických postupů – o předznačení polohy cihlových zídek před vchodem do kaple –, bílé pásy ale mohly svoji roli hrát i v rámci kultovního provozu,“ zamýšlí se Jaromír Krejčí.

Podle docenta Krejčího přinášejí výsledky archeologického výzkumu této hrobky informace, které povedou k lepšímu pochopení vývoje v jižní části abúsírské pyramidové nekropole v druhé polovině 5. dynastie, stavebních postupů i dvorské společnosti této doby.

Během jarní expedice ale probíhaly i další práce, například pokračovalo čištění a konsolidace reliéfní výzdoby pohřební komory v šachtové hrobce hodnostáře lufaa (z období kolem r. 520 př. Kr.) a oprava ventilačního systému poničeného během egyptské revoluce na konci ledna 2011. Ve stejné době se uskutečnily i přípravné práce pro publikaci textů a scén z velmi bohaté reliéfní výzdoby stěn pohřební komory i obou sarkofágů a fotodokumentace v pohřební komoře vedlejší Menechibnekauovy hrobky.

Kromě výzkumných a badatelských úkolů řešila archeologická expedice FF UK v Abúsíru i ryze praktické úkoly. Jedním z nich byla, vzhledem k plánovanému otevření abúsírské nekropole pro veřejnost, kontrola a reinstalace elektrických obvodů v několika archeologických památkách: v mastabě vezíra Ptaššepsese, lufaaově šachtové hrobce a v Karově a Intiho hrobce.

„Aktuální bouřlivý vývoj v Egyptské arabské republice se do situace v Abúsíru prozatím nepromítl, proto se členové našeho ústavu připravují na dokončení plánovaných úkolů archeologické expedice během podzimu 2013,“ doplňuje docent Krejčí.